

فرق نهادن میان متون مقدس و اجتهادی؛ از ویژگی‌های برجسته استاد مطهری

یکی از ویژگی‌های برجسته استاد مطهری، مسئله فرق بین متون مقدس (قرآن و روایات) و متون اجتهادی بود و تصریح ایشان این بود که این متون را باید پذیرفت و اجتهادی در برابر آنها نباید کرد، اما متون علما را - حتی اگر شخصیتی چون شیخ طوسی باشد - باید به دیده نقد نگریست.

آیت‌الله تسخیری تأکید کرد:

فرق نهادن میان متون مقدس و اجتهادی؛ از ویژگی‌های برجسته استاد مطهری
گروه اندیشه: یکی از ویژگی‌های برجسته استاد مطهری، مسئله فرق بین متون مقدس (قرآن و روایات) و متون اجتهادی بود و تصریح ایشان این بود که این متون را باید پذیرفت و اجتهادی در برابر آنها نباید کرد، اما متون علما را - حتی اگر شخصیتی چون شیخ طوسی باشد - باید به دیده نقد نگریست.

به گزارش خبرگزاری قرآنی ایران (ایکنا)، چهارمین همایش «حکمت مطهر« با عنوان «شهادت مطهری و احیای تفکر اسلامی«، به مناسبت شهادت استاد شهید مرتضی مطهری و گرامی‌داشت روز معلم و نیز بزرگداشت هفته عقیدتی سیاسی بسیج، امروز 13 اردیبهشت‌ماه، با حضور آیت‌الله تسخیری، دبیر کل مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی، منصور اعتصامی، قائم مقام سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی و جمعی از اساتید، پژوهشگران و بسیجیان در محل مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی برگزار شد.

بنابر این گزارش، آیت‌الله تسخیری، در سخنان خود ضمن گرامی‌داشت سالروز شهادت معلم شهید، استاد مطهری و تبریک روز معلم و نیز تشکر از دست‌اندرکاران برگزاری این همایش، با اشاره به تعبیر مقام معظم رهبری درباره شهید مطهری اظهار کرد: مقام معظم رهبری درباره شهید مطهری گفته‌اند که «مرحوم آیت‌الله مطهری رضوان الله علیه به عنوان یکی از چهره‌هایی است که در احیای تفکر اسلامی بیشترین نقش را داشتند و باید این شهید را جزء یکی از پرچمداران این بینش نوین اسلام و طرح دوباره اسلام در فضای فرهنگ امروز جهان به شمار بیاوریم«.

وی عبارت را بسیار زیبا و عین واقعیت خواند و گفت: قبل از انقلاب این امکان فراهم نبود تا برای علاقه‌مندان در نقاط مختلف جهان که از ما تقاضای کتابی برای آشنایی با تشیع می‌کردند، این آثار را برایشان مهیا کنیم. اما در اثر اثر عظیم امام(ره) و انقلاب اکنون آثار و کتاب‌های گوناگون در حوزه معارف اسلام، از جمله آثار شهید مطهری به بسیاری از زبان‌ها ترجمه شده و در اختیار افراد و مراکز فرهنگی جهان قرار گرفته است.

آیت‌الله تسخیری با بیان این‌که امروز به برکت انقلاب اسلامی، کتاب‌های تشیع مانند آثار علامه طباطبایی، شهید صدر، شهید بهشتی، شهید مطهری و ... مانند نور و عافیت در رگ‌های فکری جهان جاری است، اضافه کرد: این کتاب‌ها حامل پیام‌های عظیم تفکر اسلام و جمهوری اسلامی است و قدسیت انقلاب اسلامی در جهان امروز، نتیجه تفکر و روشن‌بینی این شخصیت‌های بزرگ بوده است.

وی در ادامه سخنان خود با نقل خاطراتی از سفر خود به سری‌لانکا و اندونزی، به انتشار پیام انقلاب و رسوخ محبت امام خمینی(ره) در دل‌های توده‌های مردم جهان به عنوان نور هدایت آن‌ها اشاره کرد و گفت: قبل از انقلاب اسلامی، در کشورهای اسلامی عشقی به تفکر اسلامی و آینده این کشورها نداشت و امیدها از بین رفته بود و به کوشش بزرگانی چون مطهری بود که تفکر اسلامی احیاء شد.

دبیر کل مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی با تأکید بر این‌که مایه فکری تفکرات بیداری اسلامی امروز، از اندیشه‌های پاک و خالص این متفکرین بزرگ برگرفته شده است، با اشاره به برخی از وجوه برجسته شخصیت شهید مطهری خاطرنشان کرد: این استاد شهید با فکر دقیق خود نیاز روز را تشخیص داد و علاوه بر اهل علم دانشگاهی و حوزوی، برای کودکان قصه نوشت و پاسخ مقالات مندرج در مجله «زن روز« آن زمان - که مقالاتی بر علیه آموزه‌های اسلام منتشر می‌کرد - را در همان مجله داد.

وی تصریح کرد: مطهری با آن‌که از اساتید مبرز و برجسته حوزه بود، برای ایجاد پلی بین حوزه و دانشگاه، حوزه را ترك کرد و تفکر او

چنان قوی، متقن و محکم بود که امام راحل(ره) با ارزیابی دقیق خود، در بیانی همه کتاب‌های ایشان را مفید دانست؛ حال آن‌که در باب شخصیت مشهوری چون محدث نوری (صاحب مستدرک الوسائل) تعبیر «؛لم یکتب شیء فی فائده» را به کار برده بود.

آیت‌الله تسخیری در بیان برخی دیگر از ویژگی‌های شهید مطهری گفت: یکی از ویژگی‌های برجسته ایشان مسئله فرق بین متون مقدس (قرآن و روایات) و متون اجتهادی بود. ایشان به طور مرتب تصریح می‌کرد که این متون را باید پذیرفت و اجتهادی در برابر آنها نباید کرد، اما متون علما را - حتی اگر شخصیتی چون شیخ طوسی باشد - باید به دیده نقد نگریست.

وی با بیان این که تأکید بر خطر عرضه اسلام به صورت وارونه و در واقع ارائه چهره‌ای مشوه از اسلام، از جمله بارزترین نقاط اندیشه شهید مطهری بود، ادامه داد: مسئله تعقل در اندیشه شهید مطهری جایگاه ویژه‌ای دارد و ایشان عدم اعتماد و اهتمام به عقل و تمرکز بر ظواهر حدیث را اشتباه می‌دانست؛ نقطه مهمی که دنیای اسلام از قرن دوم (از زمان احمد بن حنبل) بدان دچار شد و فقه اهل سنت و حتی فقه شیعه بعد از شیخ طوسی (با گرایش اخباری‌گری) از آن ضربه بسیار خورد.

دبیر کل مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی مراجعه به منابع اصلی دین و تأکید بر مقاصد شریعت را از جمله دیگر ویژگی‌های بارز شهید مطهری برشمرد و عنوان کرد: شهید مطهری تأکید می‌کرد که دنبال منابع اصلی بروید و به منابع فرعی در حد کمک گرفتن از آنها اکتفا کنید. وی همچنین تأکید داشت که در استنباط باید بر مقاصد شریعت (حفظ جان، مال، عرض، جامعه،...) توجه کرد.

وی در ادامه سخنان خود تأکید بر حقوق بشر اصلی (از جمله مقاصد دیگر شریعت)، تأکید بر تفاوت میان احکام ثابت و متغیر، اصلاح آموزش و اصلاح حوزه‌ها، آشنا کردن مردم با تفسیرهای سطحی، ایجاد رابطه بین حوزه و دانشگاه، تأکید بر ضرورت وحدت امت اسلام و ... را از دیگر ویژگی‌های برجسته شهید مطهری برشمرد.

دبیر کل مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی با بیان این‌که تاکنون پنج کتاب شهید مطهری را ترجمه کرده است، اظهار کرد: مطهری اغلب آثار فکری بشر را مطالعه و خلأهای آن را تبیین کرد. از جمله آن‌که در کتاب «؛اسلام و سرنوشت» 20 خلأ در تفکر اسلامی برمی‌شمرد و می‌کوشد تا به اتهاماتی که به اسلام و شخصیت پیامبر رفته است، پاسخ گوید.

وی در بخشی از سخنان خود گفت: به یاد دارم که زمانی شهید مطهری بر خلاف عرف حوزه، وجوه تشابه و اختلاف فلسفه هگل و فلسفه ملاصدرا را در حوزه علمیه قم تدریس می‌کرد. علامه طباطبایی، شهید مطهری، شهید صدر و... به بسیاری از نیازهای فکری زمانه خود پاسخ گفتند و تفکر اسلامی را غنی کرده و به جهانیان عرضه کردند و در حقیقت پایه‌های انقلاب‌های بعدی را بنیان نهادند که بیداری اسلامی امروز نیز از فکر این بزرگان تغذیه می‌کند.